

MAHARASHTRA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS

(MFUCTO)

आंदोलन समाप्तीच्या वेळी मा. उच्च न्यायालयासमोर घडलेल्या
घटनाक्रमाबाबत महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी
मंडळाच्या रविवार, दिनांक २३ जून, २०१३ रोजी
मुंबई येथील बैठकीत सम्मत झालेला
संक्षिप्त ठराव

(१) शासनाच्या स्तरावर होत नसलेल्या किंवा अत्यंत संथ गतीने होत असलेल्या घडामोडी, मा. उच्च न्यायालयासमोर एकामागून एक तारखा पडून घडलेल्या अत्यंत वेगवान घडामोडी, यांची अत्यंत जागरूकपणे दखल घेवून संघटनेच्या अध्यक्षांनी दिनांक ९ मे, २०१३ रोजी महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाची तातडीची बैठक बोलावणे, या बैठकीत मा. उच्च न्यायालयासमोर मांडावयाच्या मुद्द्यांचा ठराव एकमताने सम्मत होणे, त्याप्रमाणे दिनांक ९ मेच्या रात्री उशिरापर्यंत मा. उच्च न्यायालयात सादर करावयाचे शपथपत्र तयार होणे, दुसऱ्या दिवशी सकाळी ८.३० वाजता महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाची बैठक होवून शपथपत्र सम्मत होणे, सर्व औपचारिकता पूर्ण करून १०.३० वाजतापूर्वी ते न्यायालयात दाखल होणे, या वेगवान घटनाक्रमात मा. उच्च न्यायालयाने शपथपत्रातील प्रत्येक मुद्द्यांची दखल घेऊन जो निर्णय दिला त्यामुळे शिक्षकांच्या पदरी भरघोस यश पडले.

(२) थकवाकी अदा करण्यासंदर्भात : (अ) दिनांक ५ फेब्रुवारी २०१३ रोजी सहाद्री अतिथीगृहाच्या क्रमांक एकच्या कक्षामध्ये राज्यमंत्रीमंडळाची बैठक सुरु होती व क्रमांक २ च्या दालनामध्ये संघटनेच्या कार्यकारी मंडळाची बैठक बोलाविण्यात आली होती. खुद्द मा. मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्री व उच्च शिक्षणमंत्री यांनी संघटनेच्या कार्यकारी मंडळाच्या बैठकीत येवून मंत्रिमंडळाचा निर्णय विदित केला. दिनांक ९ फेब्रुवारी २०१३ रोजीच्या पत्रान्वये संघटनेला हा निर्णय नंतर लेखी कळविण्यात आला. तो पुढील प्रमाणे :-

“(iii) केंद्र शासनाचे वरील धोरण विचारात घेता सदर रु. १५२६.५० कोटी इतक्या रक्कमपैकी रुपये ५००.०० कोटी इतक्या रक्कमेचा पहिला हप्ता मार्च, २०१३ च्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनात तरतूद करून वितरीत करण्यात येईल. (iv) तदनंतर सदर रक्कमेची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी केंद्र शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात येईल व केंद्र शासनाकडून जेवढ्या रक्कमेची प्रतिपूर्ती होईल, तेवढी रक्कम राज्य शासनाकडून दुसरा हप्ता देण्यासाठी आगामी अधिवेशनात तरतूद करून सदर रक्कम वितरीत करण्यात येईल. (v) त्याचप्रमाणे राज्य शासनाने अदा केलेल्या दुसऱ्या हप्त्याची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी केंद्र शासनाकडे प्रस्ताव सादर करण्यात येईल व केंद्र शासनाकडून जेवढ्या रक्कमेची प्रतिपूर्ती होईल तेवढी रक्कम राज्य शासनाकडून तिसरा हप्ता देण्यासाठी आगामी अधिवेशनात तरतूद करून सदर रक्कम वितरीत करण्यात येईल.”

(ब) मंत्रिमंडळाचा हा निर्णय दिनांक १० मे २०१३ पर्यंत कायमच होता. तो रद्द झालेला नव्हता व त्यामुळेच सरकारी वकिलांनी दिनांक ३० एप्रिल २०१३ रोजी मा. खंडपीठासमोर ५०० कोटी रुपयाचाच उल्लेख केलेला होता. मा. खंडपीठाने त्या दिवशीच्या आदेश पत्रामध्ये त्याची नोंद केली आहे ती पुढील शब्दात :-

“P.C. : Mr. Saluja, learned AGP for the respondent state, States Under instructions that the representatives of the MFUCTO had held a meeting with the Minister of Higher and Technical Education and also the Minister of State for

the said Department on 19 April 2013. It is further stated that about 13 issues were discussed at the said meeting and considerable progress has been made including the decision of the State Government to release Rs. 500 crores towards arrears of Salary of the teachers.”

(क) मा. केंद्रीय कृषीमंत्र्यांच्या हस्तक्षेपानंतर ही थकवाकी प्रथम अदा करावी लागेल ही गोष्ट शासनाच्या लक्षात आली व दिनांक ८ मे २०१३ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीसमोर १००० कोटी रुपये अनपेक्षित खर्च निधीतून मंजूर करण्याचा विषय मंत्रिमंडळासमोर ठेवण्यात आला. मा. मुख्यमंत्र्यांची मान्यता झाल्याशिवाय मंत्रिमंडळाच्या कामकाजपत्रिकेवर विषय ठेवताच येत नाही हा नियम सर्वांनाच माहिती आहे. त्या दिवशीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत हा प्रस्ताव फेटाळून लावण्यात आला. दिनांक ९ मे २०१३ रोजीच्या राज्यभरातील सर्वच वृत्तपत्रांमध्ये ही बातमी ठळकपणे प्रसिद्ध झाली होती.

(ड) महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने मा. उच्च न्यायालयासमोर सादर केलेल्या शपथपत्राच्या परिच्छेद ३ (A) मध्ये महासंघाची याबाबतची भूमिका तपशीलवारपणे मांडण्यात आली होती. एक म्हणजे सहाय्या वेतन आयोगाच्या वेतनश्रेण्या लागू करण्याची योजना राज्य सरकारने मान्य केलेली असून तीची प्रत्यक्ष अम्मलबजावणी महाराष्ट्रात सुरु झालेली आहे ही उभय बाजूंना मान्य असलेली स्थिती (Admitted Position) होती व दुसरे म्हणजे त्या योजनेप्रमाणे प्रथम सर्व थकवाकी अदा करावयाची आहे व नंतरच परतावा मिळेल. ही विधीमान्य अशी निर्णायक स्थिती (Concluded Position) होती. भारतीय घटनेप्रमाणे उच्च न्यायालय हे अभिलेख न्यायालय (Court of Record) असून अलाहाबाद उच्च न्यायालयाने याबाबतीत स्पष्टपणे निर्णय दिलेला आहे. हा निर्णय सर्वोच्च न्यायालयात फिरवला गेलेला नाही किंवा महाराष्ट्रातील कोणत्याही मा. उच्च न्यायालयाने त्याहून वेगळा निर्णय दिलेला नाही. १० मे २०१३ रोजी सरकारी वकील पुन्हा पुन्हा ५०० कोटी रुपयाचीच बाब नमुद करित होते व न्यायमुर्ती महोदय हा ५०० कोटी रुपयांचा प्रश्न नसून १५०० कोटी रुपयाचा आहे असे त्यांना सांगत होते. शक्यतोवर कायदेशीर बाब सरकारी वकिलांनीच मान्य करावी ही खंडपीठाची इच्छा दिसत असतांना व तसे केले नाही तर खंडपीठ आपला स्वतःचा निर्णय नोंदवू शकते (तसा तो २-३ बाबतीत नोंदल्या गेलासुद्धा) हे लक्षात आल्याबरोबर सरकारी वकिलांनी जे मान्य केलेले ते निर्णयाच्या परिच्छेद २ मध्ये पुढील शब्दात नमुद आहे. :-

“We record the statement being made by Mr. Saluja, learned A.G.P. under instructions of Mr. G. S. Rasal, Joint Secretary to the Government of Maharashtra, Higher Education and Technical Education Department, that the arrears of salary on the basis of 6th Pay Commission recommendations have partly been paid in March 2013 and that the balance amounts will be released by 31 July 2013.”

(३) नेटसेट मुक्त शिक्षकांच्या बाबत : दिनांक ७ मार्च २०१३ या तारखेचे जे शासकीय पत्र संघटनेच्या अध्यक्षांना प्राप्त झाले त्यामध्ये नेटसेट मुक्त शिक्षकांबाबत राज्याच्या मंत्रिमंडळाने ६ मार्च २०१३ रोजी घेतलेला निर्णय पुढील प्रमाणे (शब्दशः) नमुद आहे:- “दिनांक १९.९.१९९१ ते दिनांक ३.४.२००० या कालावधीतील बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा विनिर्दिष्ट अटीच्या अधीन राहून शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.”

(४) नेटसेट मुक्त शिक्षकांच्या बाबतीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दिलेल्या निर्णयाप्रमाणे स्थाननिश्चिती करताना नियुक्तीच्या दिनांकापासून सेवा धरण्याबाबतचा प्रश्न वाजूला राहिला आणि “पास्ट सर्व्हिस” धरण्याचा निर्णय करण्यासाठी बसलेल्या मंत्रिमंडळाने “फ्युचर सर्व्हिस” धरण्याचा निर्णय केला. शासनाचा हा निर्णय अत्यंत क्रौर्यपूर्ण होता. ६ मार्च २०१३ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या त्या निर्णयाची जेव्हा प्रत्यक्ष अंमलबजावणी झाली असती त्यावेळी (१) ज्या निवडसमितीमार्फत त्यांची १५-२० वर्षापूर्वी निवड झाली आहे, तो निवडसमितीचा अहवाल रद्द झाला असता (२) त्यांच्या निवडीला मा. कुलगुरुंनी दिलेली मान्यता रद्द झाली असती (३) त्यांचे सेवेतील कन्फर्मेशन सुद्धा उक्त निर्णयाने रद्दबादल झाले असते (४) यापूर्वी मिळालेल्या सर्व वेतनवाढी परत घ्याव्या लागल्या असत्या, पहिली वेतनवाढ त्यांना २०१४ मध्ये मिळाली असती (५) त्या सर्वांना मिळणारे व मिळत असलेले निवृत्तीवेतनाचे लाभ रद्द झाले असते (६) एवढेच नव्हे तर ज्यांची सुरुवातीपासूनची सेवा धरून शेकडो ठिकाणी प्राचार्य म्हणून निवड झालेली आहे ती प्रत्येक निवड रद्द झाली असती.

(५) अनेक क्रौर्यकर्मांचे निर्मूलन :- बारा वर्षांपासून तर २० वर्षांपर्यंत सेवा झालेल्या शिक्षकांनाच काय, कोणत्याही कर्मचाऱ्याला देण्यात आलेले लाभ असे राज्यकर्त्यांना लहरीनुसार काढून घेता येत नाहीत. देशाच्या घटनेने व कायद्याने प्रदान केलेले ते एक मोठे संरक्षण आहे. एखादी वार्षिक वेतनवाढ काढून घ्यायची असेल तर त्यासाठी कारणे दाखवा नोटीस द्यावी लागते, त्यावर कर्मचाऱ्यांचे म्हणणे ऐकून घ्यावे लागते व नंतरच निर्णय घेता येतो. एकदा दिलेला लाभ त्या कर्मचाऱ्याने चुकीची व असत्य माहिती देवून मिळविला होता असे सिद्ध झाले तरच तो काढून घेता येतो. सरसकट असे करता येत नाही. खुद्द उच्च शिक्षणमंत्र्यांनी हे “बॅंड इन लॉ” झालेले आहे ही गोष्ट मान्य केली होती व त्यामध्ये आम्ही दुरुस्ती करायला तयार आहोत असेही ते सांगत होते. मात्र “यथावकाश प्रस्ताव मंत्रिमंडळासमोर ठेवण्यात येईल” या त्यांच्या विधानामुळे गाडी पुढे जात नव्हती. महासंघाच्या शपथपत्रामध्ये परिच्छेद ३ (B)(V) मध्ये स्पष्टपणे या क्रौर्याचे वर्णन करणारा “The said decision was taken by the cabinet on 6th March 2013. This is not only illegal but also in breach of legitimate expectations and therefore the said act attracts promissory estoppel. The said act of Respondent No. 1 is cruel in nature and it violates basic human rights inasmuch as the consequences that follow such decision of Respondent No. 1 are as under : ...” असा उल्लेख आहे. मा. न्यायमूर्ती सरकारी वकीलांना पुन्हा पुन्हा तो भाग वाचून दाखवित होते. तेव्हा ती गोष्ट सरकारी वकीलांना मान्य करावी लागली मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाच्या परिच्छेद ५ मध्ये असलेला याबाबतचा उल्लेख पुढील प्रमाणे :-

“Mr. Saluja further states that though regularization will be made with effect from the date of the G.R., the Government and the Universities will protect the pay and the pay fixation including increments already paid to the teachers and therefore, there will be no recovery of annual increments which the teachers have already earned.

दुरुस्ती

सन २०१३ च्या नुटा बुलेटीनमध्ये पृष्ठ ९२ वर "SCHEDULE Giving Details of the Programme of District Meetings" प्रसिद्ध करण्यात आले आहे. त्यातील अनुक्रम नंबर १० व ११ कृपया पुढील प्रमाणे वाचावे :-

१०. गडचिरोली : रविवार, १८.०८.२०१३ सकाळी १०.०० वा. प्रेस क्लब, धानोरा रोड, गडचिरोली. प्रा.विवेक देशमुख, प्रा. एम.ओ.वानखडे, प्रा. अनिल ढगे, प्रा.विलास ढगे, प्रा.बी.टी.देशमुख

११. चंद्रपूर : रविवार, १८.०८.२०१३ दुपारी ४.०० वा. एफ.ई.एस. गर्ल्स कॉलेज, चंद्रपूर. प्रा.विवेक देशमुख, प्रा. एम.ओ.वानखडे, प्रा. अनिल ढगे, प्रा.विलास ढगे

- संपादक

Similarly there will be no recovery of other benefits.” मा. न्यायमूर्तींनी परिच्छेद ११ मध्ये याबाबत आपला निर्णयसुद्धा पुढील शब्दात नोंदला आहे. :-

“Thus, it appears to be the stand of the State Government that whatever benefits are already given to teachers who have not cleared NET/SET will not be withdrawn from them.”

(६) वर परिच्छेद ४ मध्ये नमुद केलेल्या सहा क्रौर्यकर्मांपैकी क्रमांक ४ वरील “यापूर्वी मिळालेल्या सर्व वेतनवाढी परत घ्याव्या लागल्या असत्या, पहिली वेतनवाढ त्यांना २०१४ मध्ये मिळाली असती ” या क्रौर्यकर्मांचे अशा रितीने निर्मूलन झाल्यामुळे क्रमांक १ ते ३ वरील क्रौर्यकर्म आपोआपच मृत्युपंथाला गेलीत

(७) वरिष्ठ श्रेणी व निवडश्रेणीसाठी सेवा धरण्याचा प्रश्न निकाली निघाला नाही ही गोष्ट खरी आहे पण आता न्यायालयातील घटना क्रामामुळे असा शासननिर्णय निर्गमित करताना ६ मार्च २०१३ चा मंत्रिमंडळाचा क्रूर निर्णय अमलात आणण्याच्या कृतीचा पार विचका झालेला आहे. कारण असा शासननिर्णय निर्गमित करताना नेटसेटमुक्त शिक्षकांच्या बाबतीत वेतनवाढीसाठी सेवा धरावी लागेल पण स्थाननिश्चितीसाठी धरणार नाही असे म्हणावे लागेल, त्यापैकी कुणी प्राचार्य (Pay Band 37400-67000) झाला असेल किंवा होणार असेल तर त्याची सेवा सुरुवातीपासून धरावी लागेल मात्र वरिष्ठश्रेणी साठी (Pay Band 15600-39100) धरणार नाही असे नमुद करावे लागेल. त्यांच्यापैकी जे सेवानिवृत्त झाले आहेत त्यांना जूनी सेवानिवृत्ती योजना लागू राहिल पण आज सेवेत आहेत त्यांना लागू राहणार नाही. असे नमुद करावे लागेल. शिवाय विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे सेवा धरण्याबाबतचे नियम व सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्णय याची अवहेलना करून असा शासननिर्णय काढणे ही सोपी गोष्ट नाही व त्यामुळेच तो ठरलेल्या मुदतीत निघु शकला नाही असे दिसून येते.

(८) मा. उच्च न्यायालयाने २५ परिच्छेदांचा हा जो निर्णय दिलेला आहे. त्यात महासंघाच्या शपथपत्रातील प्रत्येक मुद्याबाबत निकाल नमुद आहे. या संपूर्ण निर्णयाने शिक्षकांच्या पदरी जे भरघोस यश टाकले त्याची तपशीलवार मिमांसा स्वतंत्रपणे करता येईल पण थोडक्यात सांगायचे तर असे म्हणता येईल की, (१) दिनांक ८ मे २०१३ रोजी थकवाकीबाबतची रक्कम मान्य करण्याचा प्रस्ताव मंत्रिमंडळाने फेटाळून लावला असताना मा. उच्च न्यायालयात दिनांक १० मे, २०१३ रोजी हा थकवाकीचा प्रश्न अत्यंत समाधानकारकपणे निकाली निघाला. (२) नेटसेटमुक्त शिक्षकांच्या बाबतीत उभारण्यात आलेल्या क्रौर्यकर्मांतील विषय जवळ जवळ संपुष्टात आले. (३) नेटसेटमुक्त शिक्षकांबाबतचा शासननिर्णय १५ दिवसांत निर्गमित करण्याचे न्यायालयात मान्य करावे लागले. (४) असा शासननिर्णय निर्गमित करताना ६ मार्च २०१३ चा मंत्रिमंडळाचा क्रूर निर्णय अमलात आणण्याच्या कृतीचा पार विचका झाला कारण न्यायालयातील घटनाक्रमामुळे असा शासननिर्णयाला अनेक परस्पर विरोधी गोष्टींचा सामना करावा लागेल. (५) निर्णय निर्गमित करण्यापूर्वी सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयातील परिच्छेद २१ व २४ शासनातील कोणीतरी आजच्या उच्च न्यायालयाच्या निर्णयासोबत वाचला तर या सर्व शिक्षकांची सेवा सर्व प्रयोजनासाठी नियुक्तीच्या दिनांकापासूनच धरावी लागेल. (६) तसे न केल्यास न्यायालयाची दारे या शिक्षकांसाठी उघडी आहेत असे न्यायालयानेच नमुद केलेले आहे. (७) १४९४० च्या बाबतीत ठाम निर्णय मिळाला. (८) व्यथा निवारक यंत्रणेची स्थापना ही एक ऐतिहासिक उपलब्धी होय. (९) सर्वात महत्त्वाची उपलब्धी म्हणजे लेखी आश्वासने देऊनही त्यांची अमलबजावणी न करण्याच्या शासकीय व्याधीने प्रस्त झालेल्या महाराष्ट्रातील प्राध्यापकांना न्यायालयातच सर्व बाबी नोंदल्या गेल्यामुळे व्याधीमुक्तीचे समाधान मिळेल. (१०) महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या इतिहासामध्ये महासंघाची मूळ याचिका नसताना न्यायालयातच आंदोलनातील मागण्यांबाबत न्याय मिळाल्याची घटना प्रथम घडली. न्यायालयातील या घटनाक्रमामध्ये संघटनेचे जेष्ठ नेते प्रा.सी.आर.सदाशिवन यांनी ज्या तडफेने व मनपूर्वक ही कामगिरी पार पाडली त्याबद्दल हे कार्यकारी मंडळ त्यांच्याप्रती धन्यवाद भावना व्यक्त करीत आहे. अत्यंत धैर्यपूर्वक या आंदोलनामध्ये सहभागी झालेल्या शिक्षकांचे मनापासून अभिनंदन करणुसुद्धा आम्हाला आवश्यक वाटते कारण त्याशिवाय हे यश पदरी पडले नसते.

(प्रा.शिवाजीराव पाटील)

अध्यक्ष

(डॉ. तापती मुखोपाध्याय)

सचिव

राज्यातील अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा नियमित करून त्यांना अनुषंगिक लाभ देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकिर्ण- २०१२/(१३२/१२)/विषि-१, : मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.

तारीख २७ जून २०१३

वाचा : (१) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची अधिसूचना क्रमांक एफ-१-११/८७/(सीपीपी) दि. १९ सप्टेंबर १९९१ (२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग क्रमांक दि. २३ ऑक्टोबर, १९९२ (३) विद्यापीठ अनुदान आयोगाची अधिसूचना क्रमांक एफ-३-१/९४/(पीएस), दि. २४ डिसेंबर १९९८ (४) शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी-१२९८/(४६१९)/विशि-४- दिनांक ११ डिसेंबर, १९९९ (५) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक -एफ-३-१/२०००/(पीएस), दि. ४ एप्रिल, २००० (६) शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी-१२०१/११८१५/(३८/०१)/विशि-४ दि. १८ ऑक्टोबर, २००१ (७) शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी-२००९/(२४३/०९)/विशि-१, दिनांक १२ ऑगस्ट, २००९ (८) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक -एफ-१-१/२००२/(पीएस), एकज्ञाप-पीएल. /फाईज-रोमन चार, दि. १६ ऑगस्ट २०११. (९) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक -एफ-१-३/२०११/(पीएस), एकज्ञाप, दि. २६ ऑगस्ट २०११. (१०) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक- एफ-१-३/२०११/(पीएस), एकज्ञाप- दि. १५ मार्च २०१२ (११) विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे पत्र क्रमांक- एफ-१-३/२०११/(पीएस), एकज्ञाप - दि. ११ मे २०१२

प्रस्तावना

देशातील शैक्षणिक धोरणामध्ये एकवाक्यता असावी या उद्देशाने केंद्र शासनाने विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियम, १९५६ मधील तरतूदीनुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगाची स्थापना केली. देशातील विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील शिक्षणास प्रोत्साहित करणे, समन्वय राखणे आणि शिकविणे, परिक्षा व संशोधनाचा दर्जा राखण्यासाठी आवश्यक ती पावले उचलणे या आयोगाचे प्रमुख कार्य आहे. त्यानुसार देशातील शिक्षक पदांची अर्हता, पात्रता, अनुभव इत्यादी बाबी विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून निश्चित करण्यात येतात. शिक्षक संवर्गाच्या संदर्भात विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विहित केलेली शैक्षणिक अर्हता, पात्रता व अनुभव इ. बाबीवर विचार करून त्या अर्हता व पात्रता राज्य शासनाकडून स्विकारण्यात येतात व त्यानुसार त्याची अंमलबजावणी राज्यात करण्यात येते.

२. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने संदर्भाधीन क्रमांक -१ येथील दि. १९ सप्टेंबर, १९९१ च्या अधिसूचनेद्वारे अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील अधिव्याख्याता (सहाय्यक प्राध्यापक) पदासाठी खालील प्रमाणे अर्हता विहित केली आहे. :-

अ) उमेदवारांनी चांगल्या शैक्षणिक अहवालासह संबंधित विषयातील पदव्युत्तर पदवी किमान ५५ टक्के गुणासह उत्तीर्ण केलेली असावी.

ब) याशिवाय विद्यापीठ अनुदान आयोग सी.एस.आय.आर. यांच्याकडून घेण्यात येणारी राष्ट्रीय पात्रता परीक्षा किंवा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अधिकृत केलेली समतुल्य पात्रता परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी.

३. विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. १९ सप्टेंबर, १९९१ च्या अधिसूचनेतील तरतूदी राज्य शासनाने संदर्भाधीन क्र. २ येथील दि. २३.१०.१९९२ च्या शासननिर्णयान्वये राज्यात लागू केल्या आहेत.

४. केंद्रीय मनुष्यबळ विकास मंत्रालय व विद्यापीठ अनुदान आयोग यांच्या शिफारशीनुसार अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित महाविद्यालयातील अध्यापकांना संदर्भाधीन क्र. ४ येथील दिनांक ११ डिसेंबर, १९९९ च्या शासननिर्णयान्वये पाचव्या वेतन आयोगानुसार सुधारित वेतन संरचना लागू करण्यात आली. सदर शासन निर्णयाद्वारे सुद्धा अधिव्याख्याता (सहाय्यक प्राध्यापक) या पदासाठी अनिवार्य असलेल्या शैक्षणिक अर्हता/पात्रतेचा पुनरुच्चार करण्यात आला आहे, तो खालील प्रमाणे :-

अ) उमेदवारांनी चांगल्या शैक्षणिक अहवालासह संबंधित विषयातील पदव्युत्तर पदवी किमान ५५ टक्के गुणासह उत्तीर्ण केलेली असावी.

ब) याशिवाय विद्यापीठ अनुदान आयोगाची राष्ट्रीय पात्रता परीक्षा (NET) वा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अधिस्विकृती दिलेली राज्यस्तरीय पात्रता परीक्षा (SLET) उत्तीर्ण केलेली असावी.

५. त्यानंतर विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. ४.४.२००० व १ जून, २००९ रोजीच्या विनियमाद्वारे सुद्धा अधिव्याख्याता (सहाय्यक प्राध्यापक) पदासाठी विहित केलेल्या अर्हता व पात्रतामध्ये नेट/सेट परिक्षा उत्तीर्ण असणे किंवा संबंधित विषयातील पी.एच.डी. पदवी असणे अनिवार्य केलेले आहे.

६. राज्यात दि. १९ सप्टेंबर, १९९१ ते ३ एप्रिल, २००० या कालावधीमध्ये अधिव्याख्याता पदावर सुमारे ५१६० बिगर नेट/सेट उमेदवारांच्या नियुक्त्या करण्यात आल्या आहेत. अशा अधिव्याख्यातांना नेट/सेट अर्हतेमधून सूट देण्याबाबतचे प्रस्ताव वेळोवेळी संबंधित विद्यापीठाने विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडे पाठविले होते.

७. या संदर्भात विद्यापीठ अनुदान आयोगाने त्यांच्या दि. ८.७.२०११ च्या बैठकीमध्ये पुढील प्रमाणे निर्णय घेतल्याचे दि. १६ ऑगस्ट, २०११ च्या पत्रान्वये कळविले आहे. "The Commission deliberated on the issue regarding appointment of various teachers in the State of Maharashtra from September 19,1991 until April 3,2000 and resolved that all such appointments made on regular basis by various universities in the state of Maharashtra where the university has granted exemption to teachers from the requirement of NET in terms of the UGC Regulations, 1991 and subsequent Notification dated 24.12.1998 and where the representation has been forwarded to Commission seeking further approval in relation to such regular appointments made during the said period w.e.f. September 19,1991 till April 3, 2000 is approved. It further resolved that a communication in this regard be sent to the universities concerned and the state of Maharashtra"

८. तसेच दिनांक २६ ऑगस्ट, २०११ च्या पत्रान्वये विद्यापीठ अनुदान आयोगाने खालील प्रमाणे कळविले आहे.

"As may be seen from the above decision of the commission, the commission has taken the said decision in respect of all such appointments made on regular basis by various universities during the period from September 19, 1991 to April 3, 2000. Therefore the services of such teachers for all purposes should be counted from the date of their regular appointment."

९. त्यानंतर विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. १५ मार्च, २०१२ च्या पत्रान्वये खालील प्रमाणे शासनास कळविले आहे. :-

"The actual date of effect for grant of exemption to a particular candidates shall be the date of exemption actually granted by the universities to the concerned candidate appointed on Regular Basis"

१०. त्यानंतर विद्यापीठ अनुदान आयोगाने दि. ११ मे, २०१२ च्या पत्रान्वये खालील प्रमाणे शासनास कळविले आहे. :-

"The actual date of grant of exemption shall be the date when exemption was granted by the universities to the candidates concerned appointed on Regular Basis during the period w.e.f. 19.09.1991 to 03.04.2000"

११. विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वरील सर्व निर्णयाच्या अनुषंगाने दि. १९ सप्टेंबर १९९१ ते ३ एप्रिल २००० या कालावधीतील बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा नियमित करून त्यांना अनुषंगिक लाभ देण्याबाबतची (बाब) बऱ्याच कालावधीपासून प्रलंबीत होती.

१२. सदर कालावधीतील विगर नेट/सेट अध्यापकांपैकी ज्या अध्यापकांनी दरम्यानच्या कालावधीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने विहित केलेली शैक्षणिक अर्हता प्राप्त केली आहे, त्यांना संदर्भाधिन क्र. ६ येथील दि. १८.१०.२००१ च्या शासननिर्णयातील तरतुदीप्रमाणे त्यांनी ज्या दिनांकास विहित अर्हता प्राप्त केली आहे, त्या दिनांकापासून त्यांची सेवा ग्राह्य धरून त्यांना अनुपंगिक लाभ मंजूर करण्यात आलेले आहेत.

तसेच ज्या विगर नेट/सेट अध्यापकांनी त्यांच्या सेवा कालावधीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अधिव्याख्याता पदासाठी वेळोवेळी विहित केलेली शैक्षणिक अर्हता/पात्रता (नेट/सेट, पी.एच.डी./एम.फील) प्राप्त केली नाही. अशा अध्यापकांना खालील अटीची पूर्तता करण्याच्या अधिन राहून त्यांचा (त्यांची) सेवा शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्यास मान्यता देण्याचा तसेच त्यांना नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्यात यावी. असा निर्णय दि. ६.३.२०१३ रोजीच्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला.

(अ) संबंधित अध्यापकाची नियुक्ती नियमित स्वरूपात (Regular Basis) असावी.

(ब) अध्यापक पदासाठी विहित केलेल्या सर्व कार्यपद्धतीचे अनुपालन करून संबंधित अध्यापकाची नियुक्ती केलेली असावी.

(क) संबंधित अध्यापकांची नियुक्ती नेट/सेट शैक्षणिक अर्हतेची अट वगळता इतर सर्व विहित अर्हता व अटीची पूर्तता करून विद्यापीठाकडून मान्यता देण्यात आलेली असावी.

(ड) संबंधित अध्यापकाचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मान्यतेसाठी विद्यापीठाकडून सादर करण्यात आलेला असावा.

१३ मंत्रिमंडळाने घेतलेले उक्त निर्णय विचारात घेवून आवश्यक तो शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

१४ प्रस्तावनेत नमूद केलेली परिस्थिती विचारात घेता विद्यापीठ अनुदान आयोगाची दिनांक १९.०९.१९९१ ची अधिसूचना राज्यात दि. २३.१०.१९९२ च्या शासन निर्णयान्वये लागू करण्यात आली, त्यामुळे सदर शासन निर्णयातील तरतुदी दिनांक १९.०९.१९९१ पासून पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू करता येणार नाही. सबब दि. २३.१०.१९९२ पूर्वी नियुक्त झालेल्या अधिव्याख्यातांना (अधिव्याख्यात्यांना) विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या दिनांक १९.०९.१९९१ च्या अधिसूचनेतील अर्हता लागू राहणार नाही.

१५. दिनांक २३.१०.१९९२ ते दिनांक ३.४.२००० या कालावधीतील ज्या विगर नेट/सेट अध्यापकांना (नी) त्यांच्या सेवाकालावधीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अधिव्याख्याता पदासाठी विहित केलेली शैक्षणिक अर्हता/पात्रता (नेट/सेट/पीएच.डी/एम.फील) प्राप्त केली नाही. अशा अध्यापकांना खालील अटीच्या अधिन राहून त्यांच्या सेवा सदर शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्यास शासन मान्यता देत आहे.

(अ) संबंधित अध्यापकाची नियुक्ती नियमित स्वरूपात (Regular Basis) असावी.

(ब) संबंधित अध्यापकांची नियुक्ती विहित केलेल्या सर्व कार्यपद्धतीचे अनुपालन करून केलेली असावी.

(क) संबंधित अध्यापकांच्या नियुक्तीस नेट/सेट अर्हतेची अट वगळता इतर सर्व विहित अर्हता व अटीची पूर्तता करून विद्यापीठाकडून मान्यता देण्यात आलेली असावी.

(ड) संबंधित अध्यापकांचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मान्यतेसाठी विद्यापीठाकडून सादर करण्यात आलेला असावा.

१६. दिनांक २३.१०.१९९२ ते ३.४.२००० या कालावधीतील अध्यापकांची प्रकरणे गुणवत्तेवर तपासण्यासाठी संबंधित विभागीय सहसंचालक, उच्च शिक्षण यांनी त्यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करावी. सदर छाननी समितीने संबंधित अध्यापकांच्या निवडीच्या जाहीराती पासून नियुक्ती आदेशापर्यंतची सर्व कार्यवाही नियमानुसार झाली किंवा कसे तसेच पद रिक्त असणे, सामाजिक आरक्षणाचे पालन होणे व तत्सम सर्व बाबींची काटेकोर तपासणी करून त्याचा स्वयंपसप्ट अहवाल संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना सादर करावा व त्यानंतर संचालक स्तरावर अंतिम मान्यता देण्यात यावी.

१७. तसेच उक्त कालावधीतील ज्या अध्यापकांना त्यांची पुर्वीची सेवा ग्राह्य धरून यापूर्वी प्राचार्य किंवा तत्सम पदावर नियुक्ती दिली असल्यास, त्याचप्रमाणे प्रचलित नियमानुसार अनुज्ञेय असलेल्या वेतनवाढी व त्यानुसार अदा करण्यात येत असलेले वेतन अबाधित राहिल. ह्या दोन मुद्द्यां संदर्भात स्वतंत्र आदेश निर्गमित करण्यात येतील.

१८. सदर अध्यापकांच्या सेवा शासन निर्णय निर्गमित झाल्याचा (झाल्याच्या) दिनांकापासून सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्याचा निर्णय घेण्यात आला असल्यामुळे या अध्यापकांना शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना लागू राहिल.

१९. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक - अनौसं-८५/१३/सेवा-४ दिनांक १७ जून, २०१३, सा.प्र. वि.च्या अ.स.क्र. ८७३/२०१२/बारा दिनांक २२.५.२०१२ व विधी व न्याय विभागाच्या अ.स.क्र. ३९९-२०१२-ई दिनांक २२ मे, २०१२ अन्वये त्या विभागाने दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक (संकेतांक) २०१३०६१८१६५३११६७०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने सांक्षातिक करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

VIKAS Digitally signed by Vikas Thulshiram Kadam
THULSHIRAM DN : c=IN, o=Government of Maharashtra, ou=Higher & Technical Education, postal Code=400 032,
KADAM st=Maharashtra, cn=Vikas Thulshiram Kadam
Date : 2013.07.06 11:54:07+05'30'

(विकास तु. कदम)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

** FS : P33 **

( )

ALL INDIA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS MASSIVE RALLY IN DELHI

ON 20 th SEPTEMBER, 2013

A massive Rally will be held in Delhi on 20th September, 2013 at 11 A.M.

(1) TO OPPOSE THE AMENDED UGC REGULATIONS 2013

(2) To demand strengthening public funded education (3) To Demand control of private educational institution (4) To oppose new pension scheme (5) To demand democratization of management of educational institutions

All affiliates are requested to ensure maximum participation. Please bring your banners & festoons in regional languages and English as the entire program will be video graphed for a documentary on AIFUCTO

Asok Barman, General Secretary

of the General Body Meeting of **NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION**
to be held at 12.00 noon on **SUNDAY, the 28 th July, 2013 at**
LOK MAHAVIDYALAYA, WARDHA

विषय क्रमांक ५९७ :

मा. उच्च न्यायालयासमोर घडलेल्या घटनाक्रमाबाबतचा महासंघाचा संक्षिप्त ठराव

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या नेतृत्वाखाली झालेल्या आंदोलन समाप्तीच्या वेळी मा. उच्च न्यायालयासमोर घडलेल्या घटनाक्रमाबाबत महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाच्या रविवार, दिनांक २३ जून, २०१३ रोजी मुंबई येथील बैठकीत सम्मत झालेला संक्षिप्त ठराव विचारात घेणे.

नोट :- महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या नेतृत्वाखाली झालेल्या आंदोलन समाप्तीच्या वेळी मा. उच्च न्यायालयासमोर घडलेल्या घटनाक्रमाबाबत महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या कार्यकारी मंडळाच्या रविवार, दिनांक २३ जून, २०१३ रोजी मुंबई येथील बैठकीत सम्मत झालेला संक्षिप्त ठराव सन २०१३ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ १०५ वर प्रसृत करण्यात आलेला आहे.

विषय क्रमांक ५९८ :

बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवे संदर्भातील दिनांक २७ जून २०१३ रोजीचा शासन निर्णय

“राज्यातील अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा नियमित करून त्यांना अनुषंगिक लाभ देण्याबाबत” या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक २७ जून २०१३ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयाची (क्रमांक : संकिर्ण- २०१२/(१३२/१२)/विशि-१,) नोंद घेणे

नोट :- “राज्यातील अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा नियमित करून त्यांना अनुषंगिक लाभ देण्याबाबत” या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक २७ जून २०१३ रोजी निर्गमित केलेला शासन निर्णय (क्रमांक : संकिर्ण- २०१२/(१३२/१२)/विशि-१,) सन २०१३ च्या नुटा बुलेटीनच्या पृष्ठ १०७ वर प्रसृत करण्यात आलेला आहे.

विषय क्रमांक ५९९ :

दिनांक २७ जून २०१३ च्या शासननिर्णयाबाबत संघटनेची प्रतिक्रिया

“राज्यातील अकृषि विद्यापीठे व संलग्नित अशासकीय अनुदानित महाविद्यालयातील बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा नियमित करून त्यांना

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT
BOMBAY : NAGPUR BENCH, NAGPUR
WRIT PETITION NO. 3094 /2013

Prof. Lalitkumar Shankarlal Kabra and others vs.
State of Maharashtra and others : Shri
Deepak Gupta, Adv.
for petitioners

CORAM : MOHIT S. SHAH, C.J.

& A.S.CHANDURKAR, J.

DATED : 27th June, 2013.

Notice to the respondents, returnable on 18 th July, 2013.

In the meantime, the respondents shall consider implementing the judgment dated 29th November, 2012 in Writ Petition No. 853 /2012 in case of the present petitioners also. If the respondents propose not to extend the benefits of the said judgment to the petitioners, affidavit-in-reply shall be filed within two weeks from today and respondent nos. 3 and 4 shall also remain personally present before this Court on the returnable date.

Mrs. Taywade, learned Asst. Govt. Pleader waives service of notice for respondent nos. 1 to 4.

CHIEF JUSTICE : A.S.CHANDURKAR, J.

** FS : P53 **

अनुषंगिक लाभ देण्याबाबत” या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने दिनांक २७ जून २०१३ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयावरील प्रतिक्रियेचा संघटनेचा ठराव विचारात घेणे.

नोट :- दिनांक २७ जून २०१३ रोजी निर्गमित झालेल्या शासन निर्णयावरील संघटनेची प्रतिक्रिया नमुद करणारा ठराव स्वतंत्रपणे प्रसृत करण्यात आलेला आहे.

विषय क्रमांक ६०० :

थकवाकी अदा करण्यासाठी पुरक मागणी

विद्यापीठे व संलग्न महाविद्यालयातील अध्यापकांची थकवाकी अदा करण्यासाठी १६ जुलै २०१३ रोजी विधानमंडळाला सादर करण्यात आलेल्या सन २०१३ च्या खर्चाच्या पुरक विवरण पत्रातील उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने सादर केलेल्या पुरक मागणी क्रमांक : डब्ल्यू-२, बाव क्रमांक : २०३ व त्याबाबत मा. मंत्रिमहोदयांनी केलेल्या स्पष्टीकरणात्मक निवेदनाची नोंद घेणे. (पृष्ठ ११२)

ITEM NO. 601 :

PARTICIPATION IN A MASSIVE RALLY ORGANISED BY AIFUCTO ON 20 TH SEPTEMBER 2013

The following resolution will be moved by Dr. Anil Dhage on behalf of NUTA Executive Committee.

Be it resolved to request all the units of NUTA, at college level, Taluka level and at district level, to ensure maximum participation in the rally organised by AIFUCTO on 20 th September 2013.

Notes :- (1) This decision was taken by the NEC meeting of AIFUCTO held at Baroda on the 7 th July 2013.

(2) Extracts from the circular (No. 04/12-13 Dated 12.07.2013) issued by Dr. Asok Barman, General Secretary, AIFUCTO are as follows.:-

" (C) UGC Regulations 2013 : The General Secretary referred to the Amended UGC Regulations-2013 published last month and termed it extremely disappointing as the Regulations in the present form will not allow teachers any CAS. Caps introduced will make it impossible for teachers. The requirements can not be fulfilled by the teachers as the clauses like guiding research & conducting projects are not practicable for all teachers. He has received numerous feedbacks objecting to the Regulations. He also observed that other recommendations of the Anomaly Committee have not been considered at all."

"**PROTEST RALLY IN DELHI** : A massive Rally opposing Amended UGC Regulations 2013 & supporting AIFUCTO demands of strengthening public funded education & control of private academic institutions will be held on 20 th September at 11 am in Delhi at Jantar Mantar. All units are requested to ensure maximum participation in the Rally. Please bring your banners & festoons as the Rally will be made a part of our AIFUCTO documentary."

(3) NUTA Executive Committee in its emergent meeting held on 22nd July 2013 resolved to move the above resolution in the meeting of the General Body of NUTA.

ITEM NO. 602 :

ANNOUNCEMENT IN RESPECT OF CHANGE OF ADDRESS :

TO NOTE the announcement in respect of (A) "Change of address" and (B) "Change of address : Acknowledgment No. 26"

Notes : Announcement in respect of (A) "Change of address" is circulated on page No. 90 of 2013 NUTA Bulletin. and (B) "Change of address : Acknowledgment No. 26" is circulated on page No. 110 of 2013 NUTA Bulletin.

*****

The Second All - India Strike of University and College Teachers -1997

Prof. Mrinmoy Bhattacharyya (Former General Secretary, AIFUCTO) and
Dr. K.K.Theckedath (Former President, AIFUCTO)

The extra-ordinary conference of AIFUCTO was held at M. S. University Baroda in 1988. Dr. K. K. Theckedath the then President of AIFUCTO and Prof. Satyasadhan Chakraborty, national secretary of AIFUCTO resigned from their respective posts for reasons extraneous to AIFUCTO. However AIFUCTO did not suffer from any political desertion. It sustained its all party character. Dr. K. K. Theckedath was replaced by Dr. Sudhir Roy a sitting Lok Sabha member from Bardhaman and a veteran leader of West Bengal College Teachers' Association. Prof. Satyasadhan Chakraborty was replaced by Prof. S. Vishwanathan from Kerala. Dr. K. K. Theckedath and his wife Prof. Sobha Theckedath both were reelected with overwhelming election of Bombay University and College Teachers' Union. Prof. Satyasadhan was elected to West Bengal Legislative assembly and became the minister of higher education in 1990. Dr. K. K. Theckedath became a national secretary of AIFUCTO in 1993 and became the President again in 1995. Prof. Mrinmoy Bhattacharyya continued in the post of General Secretary upto 1999 getting elected unanimously in each statutory conference. Baroda conference in 1988 unanimously endorsed the actions of AIFUCTO secretariat including the terms of settlement with the union government.

But **problems and anomalies** were far too many. **Firstly**, not all state governments were willing to accept the new scales of pay for university and college teachers. In Indian federal system the union government was much stronger than the states in terms of financial power. State governments usually receive both grants and loans from the centre. Revised scales were partially financed by centre and that too only for a plan period. After the plan period the entire onus falls on the state Governments. **Besides, the centre earlier was paying only 50% of the additional expenditure. AIFUCTO wanted the centre to bear 100% expenditure.** This was not for any special love for states but for the sake of being able to persuade the reluctant states to fall in line. We were partially successful. **The centre agreed to meet 80 p.c. of additional expenses.** But the state Governments had another and more difficult problem. They had to settle problems of state civil service, police service, medical service etc. How could a state government pay its own civil servant less than what it agreed to pay to educational service personnel? Slowly and yet steadfastly we continued our persuasive endeavour with support of the union government. Our standard argument was how could higher education personnel of your state be paid less than their counterparts in other states and centre. The political leaders beginning with the state education minister understood the argument well. Any way, by the time the next revision was contemplated all states had fallen in line.

We could protect our cadres from being penalized by the over-enthusiastic state Governments. **The worst case was Tamilnadu. More than a thousand teachers courted arrest as a part of our all India movement. Tamilnadu Government put them in jail** and was in no mood to withdraw the cases. For the first time in its history AIFUCTO had to organize an all India movement to save our T.N. colleagues from being convicted under G.P.C. Incidentally, it was a period after demise of Chief Minister M.G.R. His wife and consort were at loggerhead on his political legacy. At the time of our movement his wife was the CM. and we met her at her residence and we could settle the problem.

This period between two all India strikes was marked by many efforts to raise standard of higher education. AIFUCTO was by and large in favour of such schemes. But we were keen to ensure that the smooth flow of higher education did not come to a halt and that innocent teachers were not put to trouble for no fault of their own. So NET and SLET were introduced, Minimum qualification was set at 55 p.c. in Master's degree. Recognition of D. Phil and M. Phil was introduced. F.I.P. was introduced to enable in-service teachers to take leave with pay to pursue research. AIFUCTO prepared a Code of Professional Ethics for teachers in higher education. AIFUCTO and UGC jointly prepared a structure to monitor accountability of teachers.

Our emphasis was on periodic self-assessment of performance of teachers. AIFUCTO conducted zone-wise and state-wise workshops and seminars on such themes.

This intervening period was almost a decade. Dr. Sudhir Roy was President of AIFUCTO for most of this period. The mutual relation between the president and general secretary continued to be excellent. By the time another pay-revision was contemplated, Dr. Theckedath again became President relieving Sudhirbabu. But Dr. Sudhir Roy was an M.P. a sitting member Lok Sabha, a member of Central Advisory Board on Education. So we could avail of his counsel and assistance without a break. In fact his M.P. quarter on North Avenue became the AIFUCTO camp office in Delhi. Temporarily we shifted to Sri Ajoy Mukherjee M.P.'s quarter when the 2nd strike was on.

AIFUCTO organizationally spread to all parts of the country. Financially also our position was stable. We participated in different committees of the UGC and ministry. We participated in conferences of Association of Indian Universities. We were invited by the Indian Standard Institution for certification of quality requirement of scientific instruments. We were required to intervene in some states to sort out problems of introduction of the revised scales. By and large the state governments responded positively in the matter of scales of pay. But there were many issues which defied any resolution. One such problem was "autonomous colleges". At one stage U.G.C. asked us to visit some good autonomous colleges.

CHANGE OF ADDRESS ACKNOWLEDGEMENT NO.26

Requests for changes in address for the purpose of mailing and correspondence, have been reaching us frequently from the members. So to record these changes in Life Member's Register systematically, and to follow up these changes effectively, steps have been taken by The President.

2. We hereby acknowledge the receipt of the requests for change in address from members whose Life Membership Numbers and changed addresses are included in List No. 32 of Changed Addresses of Life Members of NUTA. Details of the said list are as follows:-

LIST NO. 32 :- Serialized Nos of the changed Addresses from 1486 to 1514 (Notified in 2013 Ex. File on Page 8). The Life membership Numbers of those requesting members are as follows :-

0307, 0450, 0491, 0496, 0586, 0950, 1121, 1124, 1132, 1186, 1280, 1306, 1423, 1672, 1857, 1792, 1891, 2034, 2106, 2258, 2299, 2328, 2414, 2644, 2665, 3017, 3205, 3360, 3390.
= Total 29

3. No separate and individual acknowledgement shall be issued in this regard.

4. Hereafter requests for change in address shall be sent only to the president NUTA on his e-mail address which is as follows :-

pbraghuwanshi@gmail.com

Every such e-mail communication must contain (1) Life Member No. and (2) New (changed) address of the requesting member.

5. Members may please note that such requests sent by any other mode and to any other office bearer of NUTA Executive may not be speedily and effectively followed up. We hope that the members shall continue to cooperate with us to serve them better.

6. Acknowledgement No. 25 was published on page No 66 of 2009 NUTA Bulletin, containing address changes from 1434 to 1485 in List No. 31 of changed addresses.

01.08.2013

Dr.Pravin Raghuvanshi
President, NUTA

*****

Tamilnadu had the largest number of autonomous colleges. So, we were asked to visit some large and good autonomous college. Dr. Gunasekharan, joint sec-retary of UGC in charge of South Zone of UGC was the facilitator. Two of us President of and General Secretary of AIFUCTO and Dr. Kingsley, South Zone secretary constituted the visiting team. It was a new experience for us. But we were not convinced about the suitability of the scheme. U.G.C. covered all expenses.

But we lost membership of Delhi University Teachers' Association and with it also other teachers' associations of the central universities. They floated FEDCUTA with the few central university teachers' associations.

From the point of view of number FEDCUTA was nothing. But Delhi being our national capital, it had great importance. For some time they DUTA leaders tried to involve other unions specially university teachers' associations. But this had no effect after sometime. But the very fact that teachers of Delhi University, J.N.U. and Zamia were not in AIFUCTO and that they had a different organization FEDCUTA made difference. Initially some leaders of FEDCUTA even circulated some calumny against us president and general secretary of AIFUCTO. But such rumours did not have any effect and gradually they died down. Leadership of AIFUCTO chose not to counter such propaganda and wisely neglected them. They were not true and secondly we were not upstarts as leaders. We spent years and decades holding different positions in teachers' organisations honestly and sensibly. And hundreds and thousands of teachers all over this great country knew us personally. So few such people who continued such false vile propaganda only lost their credibility and soon they had to leave posts and positions in their own organizations. And then slowly but inevitably, FEDCUTA and AIFUCTO started cooperating with each other. Naturally we had no inhibition or prejudice. We did not part ways and in fact tried our best to retain every one. In spite of our best efforts they left us. We had no difficulty in recognizing them organizationally. It was so because practically all leaders who created the split and vituperated canards had to leave the leadership of the organization. But as the English proverb goes "once beaten twice shy". In AIFUCTO we talked with FEDCUTA but remained cautious. As Chanakya slok goes

Do not rely upon an untrust-worthy person.

And do not overtrust even a trust-worthy person.

A sensible man should trust people but one should remain always wary and cautious

Successful conduct of the first ever all India strike of university and college teachers strike and its peaceful conclusion enhanced the prestige of AIFUCTO as never before. It had also some positive side-effect. We received some positive overtures from teachers' associations of I.I.T.s and I.I.M.s and all India university administrators' associations, agriculture university teachers' associations and mostly un-aided engineering colleges professional college teachers' associations. The core of AIFUCTO is non-govt. aided college teachers. Other constituents are govt. college teachers and university teachers. Even these three constituents have many differences. U.G.C. was the oldest institution created by parliament to discharge the responsibilities of the union government to maintain and improve standard and quality of higher education. To look after quality and standard of higher education there were other institutions. There is a central organization Central Advisory Board of Education, CABE. The union education department constitutes CBSE through selection and nomination. Some members of parliament from both houses, Lok Sabha and Rajya Sabha and a few educationists mostly vice-chancellors sit on it. The union education Deptt. also nominates some ministers of education from different states. It can and does appoint some senior academics, mostly retired vice-chancellors. CABE can do a lot of things. But its main problem is that it has no constitutional and legal authority. It acts as per the direction of the Union minister of education. Advice and recommendations of CABE are not binding. This is in sharp contrast with U.G.C. To overcome this problem and for other reasons several central institutions have been created e.g. AICTE, N.C.T.E, NCERT, N.I.E.P.A (later made into a university), N.A.C. etc. Besides there are I.C.A.R. and I.C.M.R. for agricultural and medical education. We are stating all these to clarify our position. We were simply overwhelmed. Among these aforementioned bodies we made representation to I.C.A.R. and met the Union Agriculture

Minister. A few associations of agriculture university teachers from West Bengal, Bihar, UP. and Jharkhand got affiliated with AIFUCTO.

During the 2nd strike which took place from 11/ 8/98 to 6/9/98, the major demands were parity of teachers in the university system with their counter parts IIT, IIM etc and ensure uniform implementation in all the states. We prepared a 15 point charter and insisted on resolution of all these items. Before going into these, we should recall that this was also a complicated period. There was midterm election and change of government in the centre. Because of the declaration of the election by the Election commission no government was allowed to take any major political or economic decision which might have a propaganda effect on the election process. So even AIFUCTO had to appeal to the election commission to exempt union ministry of HRD and allow it to declare new revised scales of pay for teachers of higher education since this was a routine action. Earlier AIFUCTO had detailed discussion with the Rastogi committee. And we were hopeful of a reasonably good report. However the report was not made public. Unofficially we had a copy of the report and to overcome the difficulties in our own discussion AIFUCTO took an unprecedented decision, to publish the report even before the UGC or the ministry officially made it public.

Then we had a pleasant surprise. UGC for the 1st time in its history made some recommendations which meant upward revision of recommendation of Rastogi committee. This included upward revision of scales of pay and higher proportion of additional expenditure to be born by the central government.

It is another matter that these recommendations were not accepted by the government of India and teachers in the university system did not get any additional benefit in spite of these recommendations. Then in the midst of this struggle there was a new government under Atal Bihari Vajpayee and a new HRD minister M.M. Joshi. AIFUCTO had a meeting with the new minister and the minister wanted 3 weeks time to assess the situation and to take decision. We found this request quite reasonable and postponed our movement decision but Delhi university teachers association (DUTA) began their examination boycott movement. This put us into a difficult situation. We could not support DUTA since on our part we postponed our call and we felt that to refuse to give time (3 weeks) to minister in the new government was neither just nor reasonable. At the same time how could we act as strike-breakers. The demands of DUTA and FEDCUTA were the same as ours. DUTA leaders in particular refused to see that the effect of megalomania could only be defeat. How could DUTA alone fight for the entire India. The government of India at the final stage refused to negotiate with them so at the final stage when AIFUCTO was in the midst of indefinite strike the agreement was reached between AIFUCTO representatives and the union HRD ministry. We felt sorry for FEDCUTA that we could not comply with their request to take them along with us to the table of negotiation.

The 2nd all India strike took place almost on the same days of the year as was the first but a few days less. The settlement was of course a compromise we could not gain all our demands but made substantial gains. The most important was the recognition of service of part-time teachers which by this time had become a reality in many states and recognition of good teaching and our satisfactory teaching sufficient to allow entitlement of career advancement.

The editorial of Teachers Movement published in November 1998 after the strike put the following paragraph in its editorial "**Finally the Government of India realized that the organization that mattered was AIFUCTO alone.** If any proof was required of its mass democratic character that was provided by the thousands of teachers taking part in the mammoth mass civil disobedience on 4.9.98. The government conducted serious negotiation with the AIFUCTO alone and the agreement was signed. Inevitably the agreement was a compromise. But it was a good compromise, providing additional benefit to all teachers. Understandably all teachers were not equally happy. Aspirations and anticipations of individuals and even associations differ. The national leadership has to exercise its authority in a complicated situation and patiently explain to the aggrieved that was the best possible under the circumstances and that was done keeping the best interest of the organization uppermost in mind.

(Courtesy "Teachers' Movement" volume 15, Issue 6, June 2013 pp 9-11)

खर्चाचे पुरक विवरणपत्र : २०१३-२०१४

महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागाने भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०५ अन्वये
विधानमंडळास सादर केले त्याप्रमाणे

(१) वर्ष : २०१३-२०१४ (२) सभागृहाला सादर केल्याचा दिनांक : १६ जुलै २०१३ (३) विवरणपत्राच्या मराठी प्रतीमधील पृष्ठ क्रमांक : १९८ (४) विभाग : उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग (५) पुरक मागणी क्रमांक : डब्ल्यू - २ (६) बाब क्रमांक : २०३
(७) मा. मंत्रिमहोदयांचे स्पष्टीकरणात्मक निवेदन :- बाब क्रमांक २०३. कृषित्तर विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालये यांच्या अध्यापकीय कर्मचारी वर्गाला थकवाकी प्रदान करण्यासाठी अतिरिक्त तरतुद करणे (रुपये ७०९,९३,००,००० - (दत्तमत). - राज्य कृषित्तर विद्यापीठे आणि संलग्न महाविद्यालयातील अध्यापकांच्या वेतनश्रेणीत दिनांक १ जानेवारी २००६ पासून सुधारणा करण्याची विद्यापीठ अनुदान आयोगाची शिफारस शासननिर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र.एनजीसी २००९/(२४३/०९)-यु.एन.आय.-१, दिनांक १२ ऑगस्ट २००९ द्वारे स्विकारण्यात आली आहे. त्यानुसार, १ जानेवारी २००६ ते ३१ मार्च २०१० या कालावधीसाठीची रुपये १,९१०.८० कोटी इतक्या रकमेची थकवाकी, केंद्र सरकारने आणि राज्य शासनाने अनुक्रमे ८०:२० या प्रमाणात सोसावयाची आहे. ती अनुक्रमे रुपये १५२८.६८ कोटी व रुपये ३८२.१२ कोटी इतकी आहे. केंद्राचा रुपये ८१८.७५ कोटीचा हिस्सा राज्य शासनाद्वारे आधिक प्रदान करण्यात आला असून रुपये ७०९.९३ कोटी इतकी उर्वरित रक्कम चालु वित्तीय वर्षात अंतिमतः पूर्णपणे चुकती करावयाची आहे. म्हणून, आवश्यक ती तरतुद करण्यासाठी आणि हा प्रस्ताव विधानमंडळाच्या निदर्शनास आणून देण्यासाठी रुपये ७०९,९३,००,००० ची पुरक मागणी सादर केलेली आहे.

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY: NAGPUR BENCH : NAGPUR WRIT PETITION NO.1886 OF 2012

[Hargopal Madangopal Daga Vs. State of Mah. & others]

Mr. S.V. Bhutada, Adv., for the petitioner., Mr. Patel, AGP for respondent nos. 1,2,5 and 6, Mrs. A.P. Shinde, Adv., for respondent no.3, Mr. Marpakwar, Adv., for respondent no.4.

**CORAM : B.P. DHARMADHIKARI AND
A.B. CHAUDHARI, JJ.
DATE : 26th March, 2013.**

01. A communication dated 21st May, 2007 issued by the Accounts Officer to the petitioner **treating his qualifying service as of twenty-six years, seven months and eight days** is questioned before this Court by pointing out that said qualifying service needs to be calculated from 22nd July, 1974 **and, thus, the total length of service is thirty-two years, five months and eleven days.**

02. Learned Adv. Mr. Bhutada for the petitioner points out that two terminations of petitioner were set aside by the competent authority, and petitioner was reinstated with entitlement to draw salary for the periods during which he was out of employment.

03. Learned Adv. Mr. Marpakwar appearing for respondent no.4 College invites attention to a communication dated 26th June, 2006 forwarded by the Joint Director to respondent no.5.

04. Learned AGP Mr. Patel for respondent nos. 1,2,5 and 6 submits that the break in service needed to be condoned by respondent no.6 Joint Director of Higher Education and that has not been done. The respondent no.5 has, therefore, rightly refused to recognize service

prior to second termination, i.e., prior to 19th June, 1980, as continuous for the purposes of computing qualifying service. He, therefore, requests for dismissal of the petition.

05. **Facts show that the Grievance Committee has set aside the terminations of petitioner and ordered his reinstatement with a direction that he is entitled to his pay from the date of termination. It is, therefore, clear that continuity is granted by the competent authority. When termination is set aside, it is clear that there is no question of any break in service.**

06. The petitioner has invited our attention to Govt. Resolution dated 21st July, 1989 in this respect. The guidelines contained in that Resolution also stipulate that such termination, if it is beyond the control of an employee, cannot be treated as a break in service. Here, there is no termination, but termination has already been set aside.

07. The respondent no.6 has accordingly correctly pointed out the position to respondent no.5. Respondent no.5 has erroneously ignored it. **We, therefore, direct the respondent no.5 to treat the service of petitioner, i.e., thirty-two years, five months and eleven days as a qualifying service and to proceed further in the matter.**

08. Petition is, thus, allowed and disposed of. No costs.

Judge

Judge

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION)
CHIEF EDITOR : Prof. Vivek S. Deshmukh, Balaji Society, Yavatmal 445 001. **PUBLISHER** : Prof. Vivek S. Deshmukh, Balaji Society, Yavatmal 445 001. Type Setting at NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 601. **PRINTED AT** Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO. MAHBIL/2001/4448** Postal Registration No. ATI/RNP/078/2012-14 Price : Rs. Five / Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting **01.08.2013**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Phundkar Bhavan, Behind Jain Hostel, Maltekadi Road, Amravati-444 602.

To,.....

.....

.....

.....